

U 21/2009 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten (Eurodac-asetus)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 3 päivänä joulukuuta 2008 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudetto-

man henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen tehokkaaksi soveltamiseksi sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 2009

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri *Astrid Thors*

Neuvotteleva virkamies Maarit Nikander

SISÄASIAINMINISTERIÖ

MUISTIO  
EU/2008/1689

**VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA KOM(2008) 825 LOPULLINEN EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI EURODAC-JÄRJESTELMÄN PERUSTAMISESTA SORMENJÄLKIE-  
VERTAILUA VARTEN KOLMANNEN MAAN KANSALAISEN TAI KANSALAISUU-  
DETTOMAN HENKILÖN JOHONKIN JÄSENVALTIOON JÄTTÄMÄN KANSAINVÄ-  
LISTÄ SUOJELUA KOSKEVAN HAKEMUKSEN KÄSITTELYSTÄ VASTUUSSA OLE-  
VAN JÄSENVALTION MÄÄRITTÄMISPERUSTEIDEN JA -MENETTELYJEN VAH-  
VISTAMISESTA ANNETUN ASETUKSEN TEHOKKAAKSI SOVELTAMISEKSI (EU-  
RODAC-ASETUS)**

## 1 Yleistä

Eurodac-asetus (EY) N:o 2725/2000 tuli voimaan 15 päivänä joulukuuta 2000. Asetuksella perustettiin Eurodac sormenjälkitietojärjestelmä helpottamaan turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan jäsenvaltion määrittelyä koskevan Dublinin yleissopimuksen soveltamista. Dublinin yleissopimuksella pyrittiin luomaan selkeä ja toimiva menettely EU:n jäsenvaltiossa tehtyjen turvapaikkahakemusten käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämiseksi. Dublinin yleissopimus korvattiin Dublin-asetuksella (EY) N:o 343/2003 (jäljempänä vastuunmäärittämisasetus) vuonna 2003. Eurodac-järjestelmä aloitti toimintansa tammikuussa 2003.

Vastuunmäärittämistä koskeva järjestelmä (ns. Dublin-järjestelmä) perustuu vastuunmäärittämisasetukseen ja Eurodac-asetukseen sekä niiden kahteen täytäntöönpanoasetukseen:

- neuvoston asetus (EY) N:o 343/2003, annettu 18 päivänä helmikuuta 2003, niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio,

- neuvoston asetus (EY) N:o 2725/2000, annettu 11 päivänä joulukuuta 2000, Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten Dublinin yleissopimuksen tehokkaaksi soveltamiseksi,

- komission asetus (EY) N:o 1560/2003, annettu 2 päivänä syyskuuta 2003, neuvoston

asetuksen (EY) N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä;

- neuvoston asetus (EY) N:o 407/2002, annettu 28 päivänä helmikuuta 2002, tietyistä säännöistä Eurodac-järjestelmän perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 2725/2000 täytäntöönpanemiseksi.

Eduskunta on käsitellyt Eurodac-asetuksen (EY) N:o 2725/2000 tunnuksella U 25/1999 vp. Vastuunmäärittämisasetus (EY) N:o 343/2003 on käsitelty eduskunnassa tunnuksella U 72/2001 vp.

EU:n vuonna 2004 hyväksytyssä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa Haagin ohjelmassa komissiota pyydettiin antamaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toisen vaiheen välineet ja toimenpiteet neuvoston ja Euroopan parlamentin käsittelyyn niin, että ne voidaan hyväksyä ennen vuoden 2010 loppua. Komission kesäkuussa 2008 antaman EU:n turvapaikkapolitiikan toimintasuunnitelman mukaisesti Eurodac-asetuksen uudistamista koskeva ehdotus on osa kokonaisuutta yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteuttamiseksi. Eurodac-asetusta koskevan ehdotuksen kanssa samanaikaisesti annettiin vastuunmäärittämisasetuksen ja vastaanottodirektiivin uudistamista koskevat ehdotukset. Nämä kolme asetusehdotusta on myös tarkoitus hyväksyä samanaikaisesti. Ehdotuksilla pyritään lisäämään yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän yhdenmukaisuutta ja parantamaan suojelunormeja. Lisäksi komissio on antanut helmikuussa 2009 turvapaikka-asoiden tukiviraston perustamista koskevan ehdotuksen. Myöhemmin vuoden 2009 aikana komission on tarkoitus antaa myös

pakolaisen määritelmädirektiiviä ja turvapaikkamenettelydirektiivin muuttamista koskevat ehdotukset.

Schengenin tietojärjestelmän (SIS II -järjestelmä) perustamista ja viisumitietojärjestelmää (VIS-järjestelmä) koskevista asetuksista (SIS II -asetus (EY) N:o 1987/2006; VIS-asetus (EY) N:o 767/2008) säädetään tietokantaa hallinnoivan viranomaisen perustamisesta kyseisten laajamittaisten tietojärjestelmien toimintaa varten. Näiden asetusten yhteydessä annetuissa yhteisissä lausumissa neuvosto ja Euroopan parlamentti katsoivat, että tietokantaa hallinnoivan viranomaisen olisi oltava virasto. Viraston perustamisesta laaditussa vaikutusten arvioinnissa todettiin, että pitkällä aikavälillä kaikkien laajamittaisten tietojärjestelmien sijoittaminen yhteen paikkaan yhdessä hallinnoitaviksi ja niin, että ne toimivat samalla alustalla, lisäisi tuottavuutta ja vähentäisi toimintakustannuksia. Siksi uutta sääntelyvirastoa pidettiin parhaana vaihtoehtona hoitamaan SIS II -, VIS- ja myös Eurodac-järjestelmän tietokantaa hallinnoivan viranomaisen tehtäviä. Komissio antaa keväällä 2009 ehdotuksen laajojen tietojärjestelmien hallinnoinnista.

Komissio julkaisi Dublin-järjestelmää koskevan arviointiraporttinsa kesäkuussa 2007. Raportin mukaan järjestelmä oli kolmen ensimmäisen vuoden aikana toiminut yleisesti ottaen tyydyttävästi, mutta joidenkin säännösten tehokkuudessa todettiin olevan parannettavaa.

Arviointiraportin mukaan monissa jäsenvaltioissa sormenjälkien siirtäminen keskusjärjestelmään viivästyy jatkuvasti. Eurodac-asetuksessa sormenjälkien siirtämiselle keskusyksikköön säädetty määräaika on ilmaistu hyvin epämääräisesti, mikä voi käytännössä aiheuttaa huomattavaa viivästymistä. Viivästyminen voi johtaa hakutuloksiin, jotka eivät ole Dublin-asetuksessa säädettyjen vastuuperiaatteiden mukaisia. Raportissa korostettiin, että jäsenvaltioilla ei ole tehokasta välinettä, jolla ne voisivat ilmoittaa toisilleen turvapaikanhakijan asemasta, mikä on johtanut tietojen poistamisen hallinnoinnin tehottomuuteen. Jäsenvaltiot, jotka ovat syöttäneet tietyn henkilön tiedot, ovat usein tietämättömiä siitä, että toinen lähettävä jäsenvaltio on poistanut tiedot, eivätkä tiedä, että niidenkin olisi

poistettava samaa henkilöä koskevat tiedot. Tämän vuoksi ei voida riittävästi valvoa, toteutuuko periaate, jonka mukaan henkilötiedot säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niiden tarkoitusten toteuttamista varten, joita varten tiedot kerättiin.

Arviointiraportin mukaan Eurodac-järjestelmää käyttävien kansallisten viranomaisten epäselvä määrittely estää komissiota ja Euroopan tietosuojavaltuutettua suorittamasta valvontatehtäväänsä. Lisäksi Eurodacin tilastoista käy ilmi, että osa jäsenvaltiosta turvapaikan saaneista henkilöistä hakee turvapaikkaa uudestaan toisesta jäsenvaltiosta tai joissakin tapauksissa jopa samasta jäsenvaltiosta. Voimassa olevan Eurodac-asetuksen mukaan jäsenvaltio, joka syöttää uuden turvapaikkahakemuksen tekevän henkilön tiedot, ei kuitenkaan saa tätä tietoa. Tuloksena on, että yhdessä jäsenvaltiossa turvapaikan saanut henkilö voi hakea turvapaikkaa toisesta jäsenvaltiosta, mikä on vastoin sitä periaatetta, että vain yksi jäsenvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

Komission ehdotuksen mukaan nykyinen asetus ei riitä varmistamaan, että vastuunmäärittämisasetuksen soveltamista voidaan tukea tehokkaasti. Voimassaolevan asetuksen tulkinnanvaraisuus saattaa olla esteenä Eurodac-asetuksen oikealle ja yhdenmukaiselle soveltamiselle, mikä voi johtaa merkittäviin tulkintaeroihin ja luoda oikeudellista epävarmuutta.

Komission ehdotuksessa on pyritty esittämään ratkaisuja Eurodac-asetuksen arviointiraportissa esille tuotuihin ongelmiin. Ehdotukset koskevat erityisesti sormenjälkitietojen siirtämiseen, tietojen hallinnointiin (tietojen saatavuus ja poistaminen järjestelmästä) sekä järjestelmän toimivuuden ja tietosuojan valvontaan liittyviä ongelmia.

Ehdotuksen tavoitteena on tehostaa Eurodac-asetuksen täytäntöönpanoa, varmistaa, että asetus on yhdenmukainen yhteisön muun turvapaikkasäännösten kanssa, päivittää asetuksen säännökset vastaamaan EU:n turvapaikkalainsäädännön kehitystä, luoda uusi hallinnointirakenne sekä parantaa henkilötietosuojan toteutumista.

## 2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Eurodac-asetuksen täytäntöönpanon tehostaminen edellyttää useita teknisiä muutoksia. Komissio ehdottaa, että neuvoston asetus (EY) N:o 2725/2000 laaditaan uudelleen. Ehdotuksella muutetaan neuvoston asetusta (EY) N:o 2725/2000 ja käytetään samaa oikeusperustaa eli Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

Ehdotuksessa esitetään myös täytäntöönpanoasetuksen (EY) N:o 407/2002 kumoamista ja sen sisällyttämistä Eurodac-asetukseen. Lisäksi komissio ehdottaa asetuksessa säädetyn komitean lakkauttamista, koska asetuksen komitologiamenettelyä koskeva säännös (liittyen keskusyksikön tilastointitehtäviä koskeviin velvoitteisiin) on osoittautunut tarpeettomaksi eikä komitea ole kokoontunut kertaakaan järjestelmän toiminnan aikana.

Eurodac-asetuksen täytäntöönpanon tehostamiseksi on asetettava selvemmät määräajat tietojen siirtämiselle. Nykyisessä asetuksessa ei ole määritelty selkeitä määräaikoja sormenjälkitietojen siirtämiselle, mikä saattaa aiheuttaa huomattavia viivästyksiä. Ehdotuksessa esitetään 48 tunnin määräaika tietojen siirtämiselle. Voimassaolevan Eurodac-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan tiedot on otettava ja toimitettava keskusyksikölle 'viipymättä'.

Jäsenvaltiot eivät saa riittävästi tietoa toisen jäsenvaltion järjestelmästä poistamista tiedoista eivätkä toisessa jäsenvaltiossa turvapaikan jo saaneista hakijoista. Komission ehdotuksen mukaan keskustietokannassa olevien tietojen poistamisen hallinnointia parannetaan varmistamalla, että keskusjärjestelmä ilmoittaa jäsenvaltioille, jos tietoja on poistettava. Näin myös tietosuojavaatimukset voidaan ottaa paremmin huomioon.

Voimassaolevan asetuksen mukaan viisi vuotta sen jälkeen, kun Eurodac-järjestelmä on aloittanut toimintansa, tehdään päätös siitä, onko pakolaisia koskevat tiedot säilytettävä ja voidaanko niihin tehdä hakuja vai onko ne poistettava ennen määräajan päättymistä heti kun rekisteröidylle on myönnetty pakolaisasema. Tähän asti pakolaisia koskevat tiedot on säilytetty, mutta hakuja ei ole voi-

nut tehdä. Jotta jäsenvaltiot saisivat tiedon niiden hakijoiden asemasta, jotka tosiasiallisesti jo saavat kansainvälistä suojelua jossaakin jäsenvaltiossa, komissio ehdottaa, että pakolaisia koskevien tietojen suojaus poistetaan eli niihin voidaan kohdistaa hakuja.

Ehdotukseen sisältyy uusi säännös, jonka mukaan jäsenvaltioiden on kirjattava Eurodac-järjestelmään, jos ne soveltavat vastuunmäärittämisasetuksen harkintavaltalausekkeita, eli ottavat käsiteltäväkseen sellaisen hakemuksen, jonka käsittelystä ne eivät vastuunmäärittämisasetuksen perusteiden nojalla tavallisesti vastaisi. Ehdotuksen mukaan uusi säännös helpottaa vastuunmäärittämisasetuksen soveltamista ja jäsenvaltioiden välistä viestintää sekä poistaa turvapaikanhakijalta epävarmuutta, koska on selvää, mikä jäsenvaltio käsittelee asian.

Jotta asetus olisi yhdenmukainen nykyisen turvapaikkasäännösten kanssa, komissio ehdottaa, että sen soveltamisala laajennetaan kattamaan toissijainen suojelu ja yhdenmukaistetaan asetuksen terminologia muiden turvapaikkasäädösten kanssa ulkomaalaisten määrittämisen ('kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt') osalta. Lisäksi ehdotuksella päivitetään eräät säännökset vastaamaan tilanteen kehitystä asetuksen antamisen jälkeen (Dublinin yleissopimus on korvattu Dublin-asetuksella, Euroopan tietosuojavaltuutettu hoitaa yhteisen valvontaviranomaisen tehtävät, asetuksessa aiemmin säädetty mahdollisuus toimittaa tietoja keskusyksikköön muussa kuin digitaalisessa muodossa on poistunut käytöstä).

Yhdenmukaisuus vastuunmäärittämisasetuksen kanssa varmistetaan muuttamalla ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä kolmansien maiden kansalaisilta tai kansalaisuudettomilta henkilöiltä otettujen sormenjälkien säilytysaika yhtä pitkäksi kuin vastuunmäärittämisasetuksen 14 artiklan 1 kohdassa säädetty aika (yksi vuosi). Voimassaolevassa Eurodac-asetuksessa säilytysaika on kaksi vuotta. Myös tietosuojan ja erityisesti suhteellisuusperiaatteen toteutumista parannetaan varmistamalla, että henkilötiedot säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niiden tarkoitusten toteuttamista varten, joita varten tiedot kerättiin.

Henkilötietosuojan toteutumista parannetaan muuttamalla kansallisten vastuuviranomaisten nimeämistä koskevaa säännöstä (vastuuyksikkö on mainittava täsmällisesti ja ilmoitettava, miten sen työ liittyy Eurodaciin). Läpinäkyvyyden parantamiseksi luettelo näistä viranomaisista julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Ehdotukseen sisältyy myös tietokannan hallinnoinnin päivitys ja selkeämpi määrittely (komissio, tietokantaa hallinnoiva viranomainen, keskusjärjestelmä). Komissio vastaa edelleen keskusyksikön toiminnasta ja Eurodac-järjestelmään liittyvien tietojen siirtämisen turvallisuudesta, kunnes näitä kolmea järjestelmää hallinnoiva viranomainen perustetaan.

### 3 Artiklakohtainen sisältö

#### I LUKU: YLEISET SÄÄNNÖKSET

##### *1 artikla: Eurodac-järjestelmän tarkoitus*

Artiklassa määritellään järjestelmän tarkoitus sekä säädetään järjestelmän tietojen käytötarkoituksesta. Eurodac-järjestelmän tarkoituksena on auttaa määrittämään jäsenvaltio, joka on vastuunmäärittämisasetuksen mukaisesti vastuussa kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, ja muutoinkin helpottaa vastuunmäärittämisasetuksen soveltamista. Sormenjälkitietoja ja muita henkilötietoja saadaan käsitellä Eurodac-järjestelmässä ainoastaan vastuunmäärittämisasetuksen 32 artiklan 1 kohdassa määrätyissä tarkoituksissa. Eurodac-järjestelmään tarkoitettuja tietoja voidaan myös käyttää lähettävän jäsenvaltion toimesta sen kansallisen lain nojalla perustetuissa tietokannoissa.

##### *2 artikla: Määritelmät*

Artiklassa säädetään asetuksessa käytetyistä määritelmistä. Asetuksen kansainvälistä suojelua saavan henkilön määritelmä vastaa aseman määrittelyä koskevan neuvoston direktiivin 2004/83/EY 2 artiklan a alakohdassa määriteltyä kansainvälistä suojelua. Asetuksessa käytetyt määritelmät vastaavat yksi-

löiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä annetun direktiivin 95/46/EY 2 artiklassa sekä vastuunmäärittämisasetuksen 2 artiklassa määriteltyjä käsitteitä.

##### *3 artikla: Järjestelmän rakenne ja perusperiaatteet*

Artiklassa säädetään, että Eurodac-järjestelmään kuuluvat tietokoneistettu sormenjälkitietokanta (keskusjärjestelmä) sekä keskusjärjestelmän ja jäsenvaltioiden välinen viestintäinfrastruktura (Eurodac-tiedoille tarkoitettu salattu virtuaalinen verkko). Kuskakin jäsenvaltiossa on oltava yksi kansallinen tietojärjestelmä (kansallinen yhteyspiste), jonka välityksellä jäsenvaltio on yhteydessä keskusjärjestelmään.

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä koskevat tiedot käsitellään keskusjärjestelmässä lähettävän jäsenvaltion puolesta asianmukaisin teknisin keinoin muista tiedoista erillään. Eurodac-järjestelmää koskevia sääntöjä sovelletaan myös jäsenvaltioiden suorittamiin toimiin tietojen siirrosta keskusjärjestelmään aina vertailutulosten käyttöön asti.

Lisäksi artiklassa säädetään sormenjälkien ottamisen menettelystä. Sormenjälkien ottamisen menettely määräytyy ja sitä sovelletaan asianomaisen jäsenvaltion kansallisen käytännön sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa ja Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksista tehdyssä sopimuksessa määrättyjen turvalausekkeiden mukaisesti.

##### *4 artikla: Tietokantaa hallinnoivan viranomaisen suorittama operatiivinen hallinnointi*

Artiklassa määritellään tietokantaa hallinnoivan viranomaisen ja komission operatiivista hallinnointia koskevat velvollisuudet. Eurodac-järjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista vastaa siirtymäkauden jälkeen tietokantaa hallinnoiva viranomainen, joka rahoitetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta.

Tietokantaa hallinnoiva viranomainen vastaa viestintäinfrastruktuurin valvontaan,

turvallisuuteen sekä jäsenvaltioiden ja viestintäinfrastruktuurin tarjoajan välisten suhteiden koordinointiin liittyvistä tehtävistä. Komissio vastaa kaikista muista viestintäinfrastruktuuriin liittyvistä tehtävistä, erityisesti talousarvion toteuttamiseen, hankintoihin ja uudistuksiin sekä sopimusasioihin liittyvistä tehtävistä. Komissio vastaa myös Eurodac-järjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista siirtymäkauden aikana, ennen kuin tietokantaa hallinnoiva viranomais ottaa tehtävän sä vastaan.

Artiklassa määritellään myös operatiiviseen hallinnointiin kuuluvat tehtävät sekä säädetään tietokantaa hallinnoivan viranomaisen Eurodac-tietoja käsittelevän henkilöstön vaihtolovelvollisuudesta ja salassapitovelvollisuudesta.

#### *5 artikla: Tilastot*

Artiklassa säädetään tietokantaa hallinnoivan viranomaisen velvollisuudesta laatia keskusjärjestelmän toiminnasta kuukausittain tilasto. Lisäksi kunkin vuoden lopussa laaditaan tilasto, jossa esitetään yhteenveto kyseisen vuoden aikana kuukausittain tehdyistä tilastoista. Lisäksi artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti tilastoihin sisällytettävistä tiedoista.

## II LUKU – KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA HAKEVAT

#### *6 artikla: Sormenjälkien kerääminen, siirtäminen ja vertailu*

Artiklassa säädetään kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden sormenjälkien ottamisesta sekä sormenjälkitietojen siirtämisestä ja vertailusta. Artiklan 1 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on otettava vastuunmäärittämisasetuksen 20 artiklan 2 kohdassa määritellyn hakemuksen tekemisen jälkeen viipymättä kaikkien vähintään 14-vuotiaiden kansainvälistä suojelua hakevien kaikista sormista sormenjäljet. Sormenjälkitiedot ja asetuksen 7 artiklassa tarkoitetut tiedot on siirrettävä keskusjärjestelmään 48 tunnin kuluessa siitä, kun hakemus on tehty.

Artiklan 2 kohdassa säädetään, että vastuunmäärittämisasetuksen mukaisen siirron seurauksena hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon saapuvasta kansainvälistä suojelua hakevasta henkilöstä välitetään keskusjärjestelmään ainoastaan tieto siitä, että henkilö on siirretty. Tieto on säilytettävä 8 artiklan mukaisesti 6 artiklan 5 kohdan mukaista tietojen siirtämistä varten.

Artiklan 3 kohdassa säädetään, että jäsenvaltion siirtämiä sormenjälkitietoja verrataan automaattisesti muiden jäsenvaltioiden siirtämiin ja keskusjärjestelmään jo tallennettuihin sormenjälkitietoihin.

Artiklan 4 kohdassa säädetään, että keskusjärjestelmä varmistaa jäsenvaltion pyynnöstä, että 3 kohdassa tarkoitettu vertailu käsittää muista jäsenvaltioista peräisin olevien tietojen lisäksi myös kyseisen jäsenvaltion aiemmin toimittamat sormenjälkitiedot.

Artiklan 5 kohdassa säädetään, että keskusjärjestelmä siirtää osuman tai kielteisen vertailutuloksen automaattisesti lähettävälle jäsenvaltiolle. Jos kyseessä on osuma, se siirtää 7 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun merkinnän kaikkien osumaa vastaavien tietokokonaisuuksien osalta.

#### *7 artikla: Tietojen tallentaminen*

Artiklassa säädetään keskusjärjestelmään tallennettavista tiedoista. Järjestelmään tallennetaan sormenjälkitiedot, lähettävä jäsenvaltio, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämispaikka ja -aika, sukupuoli, lähettävän jäsenvaltion käyttämä viitenumero, päivämäärä jolloin sormenjäljet on otettu, päivämäärä jolloin tiedot on siirretty keskusjärjestelmään sekä lähettäjän käyttäjätunnus.

#### *8 artikla: Tietojen säilyttäminen*

Artiklassa säädetään, että kutakin 7 artiklassa tarkoitettua tietokokonaisuutta säilytetään keskusjärjestelmässä kymmenen vuotta sormenjälkien ottamispäivästä lukien. Tämän määräajan päätyttyä keskusjärjestelmä poistaa tiedot keskusjärjestelmästä automaattisesti.

*9 artikla: Tietojen aikaistettu poistaminen*

Artiklan 1 kohdassa säädetään jonkin jäsenvaltion kansalaisuuden saaneen henkilön tietojen poistamisesta. Ennen 8 artiklassa tarkoitetun 10 vuoden määräajan päättymistä kansalaisuuden saaneeseen henkilöön liittyvät tiedot on poistettava keskusjärjestelmästä 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti heti kun lähettävä jäsenvaltio saa tietää kyseisen henkilön saaneen kansalaisuuden.

Artiklan 2 kohdassa säädetään, että keskusjärjestelmä ilmoittaa kaikille lähettävälle jäsenvaltioille siitä, että jokin toinen lähettävä jäsenvaltio, jonka tekemä haku on tuottanut osuman 6 tai 10 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä koskeviin tietoihin, on poistanut tietoja.

### III LUKU - UNIONIN ULKORAJAN LUVATTOMAN YLITTÄMISEN YHTEYDESSÄ PIDÄTETYT KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISET TAI KANSALAISUUDETTOMAT HENKILÖT

*10 artikla: Sormenjälkitietojen kerääminen ja siirtäminen*

Artiklassa säädetään unionin ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä pidätettyjen kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden sormenjälkitietojen ottamisesta ja siirtämisestä. Artiklan 1 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen ja Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksista tehdyn sopimuksen turvalausekkeiden mukaisesti otettava viipymättä kaikista sormista sormenjäljet kaikilta sellaisilta vähintään 14-vuotiailta unionin ulkopuolisesta valtiosta tulleilta kolmansien maiden kansalaisilta tai kansalaisuudettomilta henkilöiltä, jotka toimivaltaiset viranomaiset pidättävät kyseisen jäsenvaltion rajan maa-, meri- tai ilmateitse tapahtuvan luvattoman ylittämisen yhteydessä, ja joita ei käännytetä.

Artiklan 2 kohdassa säädetään tiedoista, jotka asianomaisen jäsenvaltion on siirrettävä keskusjärjestelmään kaikista artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä 48 tunnin kuluessa pidätyspäivästä. Keskusjärjestelmään

siirretään sormenjälkitiedot, lähettävä jäsenvaltio sekä henkilön pidätysaika ja -paikka, sukupuoli, lähettävän jäsenvaltion käyttämä viitenumero, päivämäärä jolloin sormenjäljet on otettu, päivämäärä jolloin tiedot on siirretty keskusjärjestelmään sekä lähettäjän käyttäjätunnus.

*11 artikla: Tietojen tallentaminen*

Artiklan 1 kohdassa säädetään, että keskusjärjestelmään 10 artiklan 2 kohdan nojalla siirretyt tiedot tallennetaan ainoastaan sitä varten, että niitä voidaan verrata keskusjärjestelmään myöhemmin siirrettäviin kansainvälistä suojelua hakevia koskeviin tietoihin (kuitenkaan rajoittamatta tilastointia koskevan 5 artiklan soveltamista). Keskusjärjestelmä ei saa vertailla siihen 10 artiklan 2 kohdan nojalla siirrettyjä tietoja keskusjärjestelmään aiemmin tallennettuihin tietoihin eikä keskusjärjestelmään 10 artiklan 2 kohdan nojalla myöhemmin siirrettäviin tietoihin.

Artiklan 2 kohdassa säädetään, että kansainvälistä suojelua hakevia koskevien, keskusjärjestelmään myöhemmin siirrettyjen tietojen sekä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen vertailuun sovelletaan 6 artiklan 3 ja 5 kohdassa säädettyjä menettelyjä.

*12 artikla: Tietojen säilyttäminen*

Artiklan 1 kohdassa säädetään, että kutakin 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua, kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä koskevaa tietokokonaisuutta säilytetään keskusjärjestelmässä vuoden ajan siitä päivästä, jona kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön sormenjäljet otettiin. Tämän määräajan päätyttyä keskusjärjestelmä poistaa tiedot keskusjärjestelmästä automaattisesti.

Artiklan 2 kohdassa säädetään 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua, kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä koskevat tietojen poistamisesta. Tiedot tulee poistaa heti, kun lähettävä jäsenvaltio saa ennen artiklan 1 kohdassa mainitun yhden vuoden määräajan päättymistä tiedon, että kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle annettu oleskelulupa, henkilö on poistunut jäsenvaltioiden alueelta tai

henkilö on saanut jonkin jäsenvaltion kansalaisuuden.

Artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään, että keskusjärjestelmä ilmoittaa kaikille lähettille jäsenvaltioille siitä, että jokin toinen lähetävä jäsenvaltio, jonka tekemä haku on tuottanut osuman 6 tai 10 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä koskeviin tietoihin, on poistanut tiedot artiklan 2 kohdassa mainitusta syystä.

#### IV LUKU: JÄSENVALTIOSSA LAITTO- MASTI OLESKELEVAT KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISET TAI KANSALAI- SUUDETOTTOMAT HENKI- LÖT

##### *13 artikla: Sormenjälkitietojen vertaaminen*

Artiklassa säädetään jäsenvaltiossa laitto-  
masti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden sormenjälkitietojen vertaamisesta. Artiklan 1 kohdan mukaan kukin jäsenvaltio voi siirtää keskusjärjestelmään sormenjälkitiedot, jotka se on mahdollisesti ottanut vähintään 14-vuotiailta kolmansien maiden kansalaisilta tai kansalaisuudettomilta henkilöiltä, jotka on tavattu oleskelemasta laittomasti sen alueella. Jäsenvaltio voi siirtää sormenjälkitiedot tarkistaakseen, ovatko nämä henkilöt jättäneet aiemmin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen muuhun jäsenvaltioon. Artiklan 1 kohdassa todetaan, että tarkistaminen on yleensä perusteltua, jos kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö ilmoittaa hakeneensa kansainvälistä suojelua, mutta ei mainitse, mihin jäsenvaltioon hän on hakemuksensa jättänyt. Tarkistaminen on perusteltua myös jos henkilö ei hae kansainvälistä suojelua, mutta vastustaa palauttamista lähtömaahan väittäen olevansa siellä vaarassa, tai henkilö yrittää muulla tavoin estää maasta poistamisen kieltäytymällä auttamasta henkilöllisyytensä selvittämisessä (esimerkiksi henkilö ei esitä henkilöllisyysasiakirjoja tai esittää väärät henkilöllisyysasiakirjat).

Artiklan 2 kohdassa säädetään, että artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilta kolmansien maiden kansalaisilta tai kansalaisuudettomien henki-

löiltä keskusjärjestelmään siirretään kaikkien sormien tai ainakin etusormien sormenjälkitiedot (ja viimeksi mainittujen puuttuessa muiden sormien sormenjäljet).

Artiklan 3 kohdassa säädetään, että artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön sormenjälkitiedot siirretään keskusjärjestelmään ainoastaan sitä varten, että niitä voidaan verrata muiden jäsenvaltioiden siirtämiin kansainvälistä suojelua hakevien sormenjälkitietoihin, jotka on jo tallennettu keskusjärjestelmään. Tällaisten kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden sormenjälkitietoja ei tallenneta keskusjärjestelmään eikä niitä saa vertailla keskusjärjestelmään 10 artiklan 2 kohdan nojalla siirrettyihin tietoihin.

Artiklan 4 kohdassa säädetään, että vertailtaessa tämän artiklan nojalla siirrettyjä sormenjälkitietoja muiden jäsenvaltioiden toimittamiin kansainvälistä suojelua hakeneiden sormenjälkitietoihin, jotka on jo tallennettu keskusjärjestelmään, sovelletaan 6 artiklan 3 ja 5 kohdassa säädettyjä menettelyjä.

#### V LUKU: KANSAINVÄLISEN SUOJELUASEMAN SAANEET HENKILÖT

##### *14 artikla: Tietojen merkitseminen*

Artiklassa säädetään kansainvälisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden tietojen merkitsemisestä. Lähetävän jäsenvaltion, joka on myöntänyt kansainvälisen suojeluaseman kansainvälistä suojelua hakeneelle henkilölle, jonka tiedot on aiemmin kirjattu keskusjärjestelmään 6 artiklan nojalla, on varustettava kyseiset tiedot merkinnällä. Merkintä on säilytettävä keskusjärjestelmässä 8 artiklan mukaisesti 10 vuotta 6 artiklan 5 kohdan mukaista tietojen siirtämistä varten. Lähetävän jäsenvaltion on poistettava kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tietoihin aikaisemmin 1 kohdan mukaisesti liitetty merkintä, jos henkilön suojeluasema neuvoston direktiivin 2004/83/EY 14 tai 19 artiklan nojalla peruutetaan, lakkautetaan tai jätetään uusimatta.



## VI LUKU: TIETOJEN KÄYTTÖ, TIE- TOSUOJA, TURVALLISUUS JA VASTUU

### *15 artikla: Vastuu tietojen käytöstä*

Artiklassa säädetään jäsenvaltion vastuusta tietojen käytössä. Lähettävän jäsenvaltion on varmistettava, että sormenjäljet otetaan lain mukaisesti ja että sormenjälkitiedot ja muut tiedot siirretään keskusjärjestelmään lain mukaisesti. Lähettävän jäsenvaltion on myös varmistettava, että keskusjärjestelmään siirrettävät tiedot ovat paikkansapitäviä ja ajan tasalla. Lisäksi jäsenvaltion on varmistettava, että keskusjärjestelmässä olevat tiedot tallennetaan, niitä säilytetään ja ne oikaistaan ja poistetaan lain mukaisesti ja että keskusjärjestelmän siirtämiä sormenjälkitietojen vertailutuloksia käytetään lain mukaisesti. Lähettävän jäsenvaltion on myös varmistettava tietojen turvallisuus sekä huolehdittava tietojen lopullisesta tunnistamisesta. Lisäksi artiklassa säädetään komission velvollisuudesta varmistaa, että keskusjärjestelmän toiminta on tämän asetuksen säännösten mukaista. Erityisesti komissio toteuttaa toimenpiteet keskusjärjestelmän turvallisuuden varmistamiseksi.

### *16 artikla: Tietojen siirtäminen*

Artiklassa säädetään tietojen siirtämisestä sekä sormenjälkien digitalisoinnissa ja niiden siirtämisessä käytettävästä tietomuodosta. Jäsenvaltioiden on siirrettävä tiedot sähköisesti ja tiedot tallennetaan keskusjärjestelmään automaattisesti. Tarvittaessa tietokantaa hallinnoiva viranomainen vahvistaa tekniset vaatimukset tietojen ja tietomuodon siirtämiseksi jäsenvaltioiden ja keskusjärjestelmän välillä sekä varmistaa, että jäsenvaltioiden lähettämiä sormenjälkitietoja voidaan verrata automatisoidussa sormenjälkien tunnistusjärjestelmässä.

Asetuksen 7 artiklassa ja 10 artiklassa tarkoitetun viitenumeron avulla on voitava yhdistää yksiselitteisesti tiedot tiettyyn henkilöön ja tiedot siirtäneeseen jäsenvaltioon. Sen avulla on lisäksi voitava osoittaa, onko kyseessä 6, 10 vai 13 artiklassa tarkoitettu henkilö. Viitenumeron alussa on yksi tai useam-

pi tunnuskirjain, jolla osoitetaan tiedot siirtänyt jäsenvaltio. Tunnuskirjaimen tai tunnuskirjainten jälkeen tulee henkilöryhmätunnus. Asetuksen 6 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot merkitään siinä tunnuksella 1, 10 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot tunnuksella 2 ja 13 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot tunnuksella 3.

Artiklassa säädetään, että keskusjärjestelmä vahvistaa mahdollisimman pian vastaanottaneensa siirretyt tiedot. Tätä varten tietokantaa hallinnoiva viranomainen vahvistaa tarvittavat tekniset vaatimukset sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot saavat pyytäessään vastaanototodistuksen.

### *17 artikla: Vertaaminen ja tulosten siirtäminen*

Artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta varmistaa, että sormenjälkiä koskevat tiedot siirretään sen laatusina, että vertaaminen tietokonepohjaisessa sormenjälkien tunnistusjärjestelmässä voidaan suorittaa. Tarvittaessa tietokantaa hallinnoiva viranomainen määrittelee siirrettävien sormenjälkitietojen asianmukaisen laadun. Keskusjärjestelmä tarkistaa siirrettyjen sormenjälkitietojen laadun mahdollisimman pian. Jos sormenjälkitiedot eivät sovellu vertailtavaksi automatisoidussa sormenjälkien tunnistusjärjestelmässä, keskusjärjestelmä pyytää jäsenvaltiota lähettämään laadultaan asianmukaiset sormenjälkitiedot.

Artiklassa säädetään, että keskusjärjestelmä toteuttaa vertaamisen pyyntöjen saapumisjärjestyksessä. Jokainen pyyntö on käsiteltävä 24 tunnin kuluessa. Jäsenvaltio voi sähköisesti siirrettyjä tietoja koskevien pyyntöjen yhteydessä kansalliseen lainsäädäntöön liittyvien seikkojen vuoksi pyytää, että vertaaminen toteutetaan erityisen kiireellisesti tunnin kuluessa. Jos näitä käsittelyaikoja ei voida noudattaa tietokantaa hallinnoivasta viranomaisesta riippumattomista syistä, keskusjärjestelmä käsittelee pyynnön kiireellisenä heti kun kyseisiä syitä ei enää ole. Tarvittaessa tietokantaa hallinnoiva viranomainen vahvistaa perusteet käsiteltävien pyyntöjen ensisijaisuuden määrittämiseksi.

Artiklassa säädetään, että lähettävän jäsenvaltion on tarkistettava vertailutulos viipymättä. Lähettävän jäsenvaltion on suoritettava lopullinen tunnistus yhdessä muiden asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa vastuunmäärittämisasetuksen 32 artiklan mukaisesti. Keskusjärjestelmästä saadut tiedot, jotka liittyvät muihin epäluotettaviksi todettuihin tietoihin, on viipymättä poistettava tai hävitettävä heti, kun tietojen epäluotettavuus on todettu. Jäsenvaltion on ilmoitettava virheellisestä vertailutuloksesta komissiolle ja tietokantaa hallinnoivalle viranomaiselle.

Lisäksi artiklassa säädetään, että jäsenvaltion, joka ottaa vastuunmäärittämisasetuksen 17 artiklan mukaisesti vastuun, on välitettävä tätä koskeva tieto keskusjärjestelmään tämän asetuksen 6 artiklan nojalla tallennettuihin tietoihin liittyen. Tieto on säilytettävä 8 artiklan mukaisesti 6 artiklan 5 kohdan mukaista tietojen siirtämistä varten.

*18 artikla: Jäsenvaltioiden ja keskusjärjestelmän välinen tiedonsiirto*

Jäsenvaltioiden ja keskusjärjestelmän välisessä tiedonsiirrossa käytetään viestintäinfrastruktuuria, jonka tietokantaa hallinnoiva viranomainen järjestää. Jos se on tarpeen keskusyksikön keskusjärjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseksi, tietokantaa hallinnoiva viranomainen vahvistaa tarvittavat tekniset menettelyt viestintäinfrastruktuurin käyttöä varten.

*19 artikla: Tietoturvallisuus*

Artiklassa säädetään jäsenvaltioiden ja tietokantaa hallinnoivan viranomaisen velvollisuuksista tietoturvallisuuden varmistamiseksi. Vastuussa olevan jäsenvaltion on varmistettava tietojen turvallisuus ennen niiden siirtämistä keskusjärjestelmään ja siirron aikana. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava keskusjärjestelmästä saamiensa tietojen turvallisuus. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat kansallista järjestelmäänsä koskevat toimenpiteet tietoturvallisuuden varmistamiseksi, mukaan lukien tietoturvasuunnitelma. Tietokantaa hallinnoivan viranomaisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet artiklassa säädettyjen Eurodac-järjestelmän tietoturvalli-

suutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien tietoturvasuunnitelman hyväksyminen.

20 artikla: Järjestelmään tallennettujen tietojen saatavuus sekä oikaiseminen tai poistaminen

Artiklassa säädetään, että lähettävällä jäsenvaltiolla on pääsy keskusjärjestelmään siirtämiinsä ja sinne tallennettuihin tietoihin tämän asetuksen säännösten mukaisesti. Jäsenvaltiot eivät saa tehdä hakuja toisen jäsenvaltion siirtämiin tietoihin tai ottaa vastaan tällaista tietoa, lukuun ottamatta 6 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vertailun tuloksena saatua tietoa.

Artiklan 2 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on nimettävä viranomaiset, joilla on pääsy keskusjärjestelmään tallennettuihin tietoihin. Nimeämisen yhteydessä on mainittava täsmällisesti yksikkö, joka vastaa tämän asetuksen soveltamiseen liittyvien tehtävien suorittamisesta. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle ja tietokantaa hallinnoivalle viranomaiselle luettelo näistä viranomaisista ja luetteloon mahdollisesti tehtävät muutokset. Tietokantaa hallinnoivan viranomaisen on julkaistava koottu luettelo Euroopan unionin virallisessa lehdessä 33 artiklan 2 kohdassa säädettyinä päivinä. Jos luetteloon tehdään muutoksia, tietokantaa hallinnoivan viranomaisen on julkaistava päivitetty luettelo kerran vuodessa.

Lisäksi artiklassa säädetään, että ainoastaan lähettävällä jäsenvaltiolla on oikeus muuttaa keskusjärjestelmään siirtämiään tietoja oikaisemalla tai täydentämällä niitä taikka poistaa ne keskusjärjestelmästä (kuitenkaan rajoittamatta tietojen poistamista 8 artiklan tai 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti). Jos jäsenvaltiolla tai tietokantaa hallinnoivalla viranomaisella on näyttöä keskusjärjestelmään tallennettujen tietojen virheellisyydestä, niiden on ilmoitettava tästä lähettävälle jäsenvaltiolle mahdollisimman pian. Jos jäsenvaltiolla on näyttöä siitä, että tietoja on tallennettu keskusjärjestelmään tämän asetuksen vastaisesti, sen on ilmoitettava tästä lähettävälle jäsenvaltiolle ja komissiolle mahdollisimman pian. Komission on tarkistettava kyseiset tiedot ja tarvittaessa muutettava niitä tai poistettava ne viipymättä.

*21 artikla: Tietojenkäsittelyn kirjanpito*

Artiklassa säädetään, että tietokantaa hallinnoiva viranomainen vastaa kaikkia keskusjärjestelmässä toteutettuja tietojenkäsittelytoimia koskevasta kirjanpidosta. Kirjatuissa tiedoissa on mainittava tietojen käyttötarkoitus, päivämäärä ja kellonaika, siirretyt tiedot, haussa käytetyt tiedot sekä tietoja syöttävän ja niitä hakevan yksikön nimi sekä vastuuhenkilöt. Kirjattuja tietoja voidaan käyttää yksinomaan tietosuojaan liittyvään tietojenkäsittelyn luvallisuuden valvontaan sekä tietoturvallisuuden varmistamiseen 19 artiklan mukaisesti. Kirjatut tiedot on suojattava asianmukaisesti niiden luvattoman käytön estämiseksi ja ne on tuhottava vuoden kuluttua 8 artiklassa ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun säilytysajan päättymisestä, jollei niitä tarvita jo aloitetuissa valvontamenettelyissä.

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava kansallisissa järjestelmässään tarvittavat tämä artiklan mukaiset tietojenkäsittelyn kirjanpitoa koskevat toimenpiteet. Lisäksi kunkin jäsenvaltion on pidettävä kirjaa henkilöistä, joilla on asianmukainen lupa tallentaa tai hakea tietoja.

*22 artikla: Vastuu*

Artiklassa säädetään jäsenvaltioiden vahingonkorvausvastuusta. Henkilöllä tai jäsenvaltiolla, jolle on aiheutunut vahinkoa laittomasta tietojenkäsittelystä tai siitä, ettei jokin teko ole tämän asetuksen säännösten mukainen, on oikeus saada vahingosta vastuussa olevalta jäsenvaltiolta korvaus aiheutuneesta vahingosta. Kyseinen jäsenvaltio vapautetaan tästä vastuusta osittain tai kokonaan, jos se osoittaa, ettei se ole vastuussa vahingon aiheuttaneesta tapahtumasta.

Jos keskusjärjestelmälle aiheutuu vahinkoa siitä, että jokin jäsenvaltio ei ole noudattanut tämän asetuksen mukaisia velvoitteitaan, kyseinen jäsenvaltio on velvollinen korvaamaan tämän vahingon, paitsi jos ja siltä osin kuin tietokantaa hallinnoiva viranomainen tai jokin toinen jäsenvaltio on jättänyt toteuttamatta kohtuulliset toimenpiteet vahingon syntymisen ehkäisemiseksi tai sen vaikutusten rajoittamiseksi mahdollisimman vähiin. Jäsenvaltiota vastaan nostetut vahingonkorvaus-

kanteet käsitellään vastaajana olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

*23 artikla: Rekisteröidyn oikeudet*

Artiklan 1 kohdassa säädetään niistä tiedoista, jotka lähettävän jäsenvaltion on ilmoitettava tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla henkilölle. Tiedot on ilmoitettava sellaisella kielellä, jota henkilön voidaan kohdella olettaa ymmärtävän, kirjallisesti ja tarvittaessa suullisesti. Jäsenvaltion on ilmoitettava henkilölle rekisterinpitäjä ja hänen mahdollisen edustajansa henkilöllisyys, tarkoitus johon hänen tietojaan Eurodac-järjestelmässä käytetään, kuvaus vastuunmäärittämisasetuksen tavoitteista sekä tietojen vastaanottajat sekä asetuksen 6 tai 10 artiklassa tarkoitetun henkilön velvollisuus suostua sormenjälkiensä ottamiseen. Lisäksi henkilölle on ilmoitettava oikeudesta tutustua itseään koskeviin tietoihin ja oikeudesta pyytää, että häntä koskevat virheelliset tiedot oikaistaan tai että häntä koskevat lainvastaisesti käsitellyt tiedot poistetaan, mukaan lukien oikeus saada tietoa edellä mainittujen oikeuksien käyttöä koskevista menettelyistä ja niiden 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kansallisten valvontaviranomaisten yhteystiedot, jotka käsittelevät henkilötietosuojaa koskevia vaatimuksia.

Kun kysymyksessä on 6 tai 10 artiklassa tarkoitettu henkilö, tiedot on annettava sormenjälkiä otettaessa. Kun kysymyksessä on 13 artiklassa tarkoitettu henkilö, tiedot on annettava viimeistään silloin, kun henkilöön liittyvät tiedot siirretään keskusjärjestelmään. Tätä velvoitetta ei sovelleta, jos tällaisten tietojen antaminen osoittautuu mahdottomaksi tai aiheuttaisi suhteetonta vaivannäköä. Jos kansainvälistä suojelua hakeva on alaikäinen, jäsenvaltioiden on annettava tiedot ikätasolle sopivalla tavalla.

Artiklassa säädetään, että rekisteröity voi kussakin jäsenvaltiossa sen lakien, asetusten ja menettelyjen mukaisesti käyttää direktiivin 95/46/EY 12 artiklassa säädettyjä oikeuksia. Rekisteröidyllä on oikeus saada ilmoitus keskusjärjestelmään tallennetuista häntä koskevista tiedoista sekä tiedot keskusjärjestelmään siirtäneestä jäsenvaltiosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuutta ilmoittaa

muita tietoja direktiivin 95/46/EY 12 artiklan a alakohdan mukaisesti. Ainoastaan jäsenvaltio voi antaa luvan tutustua tietoihin.

Artiklassa säädetään, että kuka tahansa voi pyytää missä hyvänsä jäsenvaltiossa virheellisten tietojen oikaisua tai laittomasti tallennettujen tietojen poistamista. Tiedot siirtäneen jäsenvaltion on omien lakiansa, asetustensa ja menettelyjensä mukaisesti mahdollisimman pian oikaistava tiedot tai poistettava ne. Jos keskusjärjestelmässä olevat tiedot osoittautuvat virheellisiksi tai jos ne on tallennettu lain vastaisesti, tiedot siirtäneen jäsenvaltion on oikaistava tiedot tai poistettava ne. Kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava rekisteröidylle kirjallisesti ilman aiheutonta viivytystä häntä koskevien tietojen oikaisusta tai niiden poistamisesta.

Jos keskusjärjestelmään tallennetut tiedot eivät ne siirtäneen jäsenvaltion mielestä ole virheellisiä tai laittomasti tallennettuja, sen on kohtuullisen ajan kuluessa selvitettävä rekisteröidylle kirjallisesti, miksi se ei ole valmis oikaisemaan tietoja tai poistamaan niitä. Kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava rekisteröidylle myös toimenpiteistä, jotka hän voi toteuttaa, jollei hän hyväksy saamaansa selvitystä. Ilmoitukseen on sisällytettävä tiedot siitä, miten nostaa kanteen tai tarvittaessa tehdä kantelu kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai tuomioistuimissa, sekä kaikesta taloudellisesta ja muusta, kyseisen jäsenvaltion lakien, asetusten ja menettelyjen mukaisesti saatavilla olevasta tuesta.

Artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä aktiivisesti yhteistyötä toteuttaakseen asianmukaisesti artiklassa säädetyt oikeudet. Kun henkilö pyytää itseään koskevia tietoja, toimivaltaisen viranomaisen on säilytettävä tieto tällaisen pyynnön tekemisestä kirjallisen asiakirjan muodossa ja annettava 25 artiklassa tarkoitettujen kansallisten valvontaviranomaisten tutustua kyseiseen asiakirjaan viivymättä niiden tätä pyytäessä. Kunkin jäsenvaltion kansallisen valvontaviranomaisen on autettava rekisteröityä käyttämään oikeuksiaan direktiivin 95/46/EY 28 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Kansallisen valvontaviranomaisen on autettava ja pyydettyäessä neuvottava rekisteröityä hänen käyttäessään oikeuttaan oikaista tietoja tai poistaa ne. Tarvittaes-

sa asianomaisten jäsenvaltioiden kansalliset valvontaviranomaiset tekevät tätä varten yhteistyötä.

Artiklassa säädetään, että kuka tahansa voi nostaa kanteen missä hyvänsä jäsenvaltiossa tai tarvittaessa tehdä kantelun kyseisen valtion toimivaltaisille viranomaisille tai sen tuomioistuimissa kyseisen jäsenvaltion lakien, asetusten ja menettelyjen mukaisesti, jos häneltä on evätty artiklassa säädetty oikeus tutustua tietoihin. Käyttääkseen oikeuksiaan jokainen voi tiedot siirtäneen jäsenvaltion lakien, asetusten ja menettelyjen mukaisesti nostaa hänestä keskusjärjestelmään tallennettujen tietojen osalta kanteen tai tarvittaessa tehdä asiasta kantelun kyseisen valtion toimivaltaisille viranomaisille tai sen tuomioistuimissa. Kansallisten valvontaviranomaisten on autettava ja pyydettyäessä neuvottava rekisteröityä asian koko käsittelyn ajan.

#### *24 artikla: Kansallisen valvontaviranomaisen suorittama valvonta*

Artiklassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on huolehdittava, että direktiivin 95/46/EY 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetty yksi tai useampi kansallinen valvontaviranomainen valvoo itsenäisesti kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti henkilötietojen tämän asetuksen mukaista käsittelyä kyseisessä jäsenvaltiossa, mukaan lukien näiden tietojen siirtäminen keskusjärjestelmään.

#### *25 artikla: Euroopan tietosuojavaltuutetun harjoittama valvonta*

Artiklassa säädetään, että Euroopan tietosuojavaltuutettu valvoo, että tietokantaa hallinnoiva viranomainen käsittelee henkilötietoja tämän asetuksen mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu varmistaa, että tietokantaa hallinnoivan viranomaisen suorittama henkilötietojen käsittely tarkastetaan vähintään joka neljäs vuosi asiaankuuluvien kansainvälisten tarkastuskäytäntöjen mukaisesti. Tarkastusta koskeva selvitys toimitetaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, tietokantaa hallinnoivalle viranomaiselle, komissiolle ja kansallisille valvontaviranomaisille.

*26 artikla: Kansallisten valvontaviranomais-  
ten ja Euroopan tietosuojavaltuutetun yhteis-  
työ*

Artiklassa säädetään, että kansallisten valvontaviranomaisten ja Euroopan tietosuojavaltuutetun on toimivaltansa puitteissa tehtävä aktiivisesti yhteistyötä hoitaessaan tehtäviään ja varmistettava Eurodac-järjestelmän koordinoitu valvonta. Niiden on tarpeen mukaan vaihdettava asiaankuuluvia tietoja, avustettava toisiaan tarkastusten ja tutkimusten suorittamisessa, tarkasteltava tämän asetuksen tulkintaan tai soveltamiseen liittyviä vaikeuksia, tutkittava riippumattomaan valvontaan tai rekisteröidyn oikeuksien käyttöön liittyviä ongelmia, tarvittaessa laadittava yhdenmukaisia ehdotuksia ongelmien yhdessä ratkaisemiseksi sekä edistettävä tietoisuutta tietosuojaoikeuksista.

Artiklassa säädetään, että kansalliset valvontaviranomaiset ja Euroopan tietosuojavaltuutettu kokoontuvat tätä tarkoitusta varten vähintään kaksi kertaa vuodessa. Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tietokantaa hallinnoivalle viranomaiselle toimitetaan joka toinen vuosi yhteinen toimintakertomus.

## VII LUKU: LOPPUSÄÄNNÖKSET

*27 artikla: Kustannukset*

Artiklassa säädetään järjestelmän kustannuksista. Keskusjärjestelmän ja viestintäinfrastruktuurin perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset katetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta. Kukin jäsenvaltio vastaa oman kansallisen yksikkönsä sekä sen ja keskusjärjestelmän välisistä yhteisistä aiheutuvista kustannuksista.

*28 artikla: Vuosikertomus, seuranta ja arviointi*

Artiklassa säädetään, että tietokantaa hallinnoiva viranomainen antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomuksen keskusjärjestelmän toiminnasta. Tietokantaa hallinnoiva viranomainen varmistaa menette-

lyt, joiden avulla voidaan seurata keskusjärjestelmän toimintaa suhteessa tuloksia, kustannustehokkuutta ja palvelujen laatua koskeviin tavoitteisiin. Tietokantaa hallinnoiva viranomainen antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle kahden vuoden välein kertomuksen keskusjärjestelmän teknisestä toiminnasta ja turvallisuudesta.

Lisäksi artiklassa säädetään, että kolme vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamisesta ja tämän jälkeen neljän vuoden välein komissio laatii Eurodac-järjestelmän toiminnasta yleisarvioinnin, jossa tarkastellaan sen tuloksia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä arvioidaan toimintaperiaatteita, asetuksen soveltamista keskusjärjestelmän osalta sekä keskusjärjestelmän turvallisuutta ja tästä aiheutuvia seurauksia tulevan toiminnan kannalta. Komissio toimittaa arvioinnin Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Jäsenvaltioiden on toimitettava tietokantaa hallinnoivalle viranomaiselle ja komissiolle näiden kertomusten laatimiseen tarvittavat tiedot. Tietokantaa hallinnoivan viranomaisen on toimitettava komissiolle yleisarviointien laatimiseen tarvittavat tiedot.

*29 artikla: Rangaistukset*

Artiklassa säädetään, että keskusjärjestelmään syötettyjen tietojen käyttämisestä Eurodac-asetuksen tarkoituksen vastaisesti määrätään seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

*30 artikla: Alueellinen soveltamisala*

Artiklassa säädetään, että asetuksen säännöksiä ei sovelleta alueella, jolla ei sovelleta Dublin-asetusta.

*31 artikla: Siirtymäsäännös*

Artiklassa säädetään, että neuvoston asetuksen (EY) N:o 2725/2000 12 artiklan nojalla keskusjärjestelmässä suojatuilta tiedoilta on poistettava suojaus, ja ne on varustettava tämän asetuksen 14 artiklan 1 kohdan nojalla merkinnällä tämän asetuksen voimaantulosta alkaen.

*32 artikla: Kumoaminen*

Artiklalla kumotaan Eurodac-asetus (EY) N:o 2725/2000 ja sen täytäntöönpanoasetus (EY) N:o 407/2002 tämän asetuksen voimaantulosta alkaen.

*33 artikla: Voimaantulo ja soveltaminen*

Artiklassa säädetään, että tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovelletaan päivästä, jolloin komissio ilmoittaa Euroopan unionin virallisessa lehdessä soveltamisen edellytysten täyttymisestä (kaikki jäsenvaltiot ja komissio ovat toteuttaneet tarvittavat tekniset järjestelyt).

**4 Vaikutukset lainsäädäntöön**

Ehdotuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksen tietosuoja koskevat säännökset saattavat edellyttää täsmennystä kansalliseen lainsäädäntöön.

**5 Taloudelliset vaikutukset**

Ehdotuksella ei ole merkittäviä kansallisia taloudellisia vaikutuksia. Keskusjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset katetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta. Jäsenvaltiot vastaavat oman kansallisen yksikkönsä sekä sen ja keskusjärjestelmän välisistä yhteyksistä aiheutuvista kustannuksista. Sormenjälkien ottamiseen asetetulla kahden vuorokauden aikarajalla saattaa olla taloudellisia vaikutuksia.

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään tehostamaan vastuunmäärittämistä, mikä saattaa nopeuttaa Dublin-päätöksentekoa ja sitä kautta vähentää kustannuksia. Todennäköisesti vaikutukset ovat kuitenkin vähäisiä.

**6 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto suhtautuu erittäin myönteisesti Eurodac-järjestelmän edelleen kehittämiseen. Eurodac-sormenjälkitiedoilla on ratkaiseva merkitys määrittäessä turvapaikkahakemuksen käsittelemisestä vastuussa ole-

vaa jäsenvaltiota. Tämä ns. Dublin järjestelmä on keskeinen osa yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää. Valtioneuvosto katsoo, että Dublin-järjestelmän toimivuutta tulee kehittää siten, että sekä vastuunmäärittämiseen että oikeusturvaan liittyvät näkökohdat tulevat entistä paremmin huomioiduiksi.

Turvapaikanhakijoiden ja unionin ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä tavattujen henkilöiden sormenjälkitietojen kattava tallentaminen on valtioneuvoston näkemyksen mukaan ensisijaisen tärkeää Dublin-järjestelmän tehokkaan toiminnan takaamiseksi.

Valtioneuvosto suhtautuu ehdotuksessa esitettyihin muutoksiin periaatteessa myönteisesti. Monet ehdotetut muutokset ovat teknisiä ja niiden tarkoituksena on saattaa asetuksen sanamuodot vastaamaan kansainvälistä suojelua koskevaa muuta yhteisön lainsäädäntöä. Asetukseen on lisätty tietosuojaa koskevia säännöksiä, joiden sanamuoto vastaa puolestaan vastaa monin kohdin jo hyväksytyn yhteistä viisumitietojärjestelmää (VIS) koskevan säädöksen sanamuotoja.

Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotusta Eurodac-asetuksen laajentamiseksi koskemaan myös toissijaista suojelua hakevia henkilöitä.

Valtioneuvosto pitää tarpeellisena aikarajan asettamista sormenjälkien siirtämiselle Eurodac-järjestelmään (artikla 6). Hakijat liikkuvat toisinaan nopeasti jäsenvaltiosta toiseen, ja jotta vastuuvaltio määräytyisi oikein, on tärkeää, että sormenjäljet on tallennettu järjestelmään riittävän nopeasti.

Unionin ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä tavattujen henkilöiden tietojen säilyttämisen osalta (artikla 12) valtioneuvosto pitää ehdotettua 1 vuoden määräaikaan liian lyhyenä (aiemmin 2 vuotta). Muutosta on perusteltu sillä, että esitetty määräaika olisi yhdenmukainen vastuunmäärittämisasetuksen 10 artiklan 1 kohdan kanssa, jonka mukaan vastuu turvapaikkahakemuksen käsittelystä päättyy 12 kuukauden kuluttua luvattomasta ulkorajan ylittämisestä. Käytännössä tällaista sormenjälkitietoa on kuitenkin vielä 12 kuukauden jälkeen voitu käyttää vastuunmäärittämiseen sovellettaessa vastuunmäärittämisasetuksen 10 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan jäsenvaltio voi olla vastuussa turva-

paikkahakemuksen käsittelemisestä, jos hakija on oleskellut tuossa valtiossa yhtäjaksoisesti vähintään viiden kuukauden ajan.

Nykyistä Dublin-järjestelmää luotaessa ajateltiin lähinnä turvapaikanhakijoiden ja laittomasti EU:n alueella oleskelevien henkilöiden mahdollista edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Ei pidetty tarpeellisena, että luvan saaneiden henkilöiden sormenjälkiä säilytettäisiin Eurodac-järjestelmässä. Käytännössä on kuitenkin havaittu, että myös oleskeluluvan saaneet henkilöt saattavat liikkua edelleen jäsenvaltiosta toiseen ja hakea turvapaikkaa. Asetuksen mukaan laittoman ulkorajan ylittämisen yhteydessä tallennetut sormenjäljet tulee poistaa Eurodac-järjestelmästä, jos henkilö saa oleskeluluvan tai poistuu jäsenvaltioiden alueelta (artikla 12). Valtioneuvosto pitää tätä ongelmallisena ja katsoo, että myös oleskeluluvan saaneiden henkilöiden sormenjälkitiedot tulisi säilyttää Eurodac-järjestelmässä ja että komission tulisi tehdä tätä koskeva muutosehdotus. Muutos palvelisi nimenomaisesti vastuunmäärittämisasetuksen tarkoitusta, koska asetuksen mukaan oleskeluluvan myöntänyt jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

Luvan saaneiden henkilöiden edelleen liikkumisen vuoksi valtioneuvosto pitää myönteisenä komission ehdotusta pakolaisia koskevien tietojen suojauksen poistamiseksi (artikla 14), jolloin näitä tietoja voidaan hakea järjestelmästä. Turvapaikkahakemusta ratkaistaessa on tärkeää tietää, onko hakijalle jossakin toisessa jäsenvaltiossa jo myönnetty suojelua.

Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta puutteellisenä siltä osin, ettei siinä ole kiinnitetty riittävästi huomiota Eurodac-järjestelmän sisältämien tietojen merkitsemiseen tavalla, joka nopeuttaisi vastuunmäärittämistä. Järjestelmään tulisi erityisesti lisätä tietä, jos hakijan turvapaikka-asia on jo käsitelty jossakin jäsenvaltiossa ja hänet on käännetty kotimaahansa. Tämä nopeuttaisi vastuuvaltion määrittämistä saman henkilön mahdollisen myöhemmän turvapaikkahakemuksen yhteydessä vähentämällä turhia ta-

kaisinotto- ja vastaanottopyyntöjä valtioille, jotka eivät ole vastuussa uuden turvapaikkahakemuksen käsittelystä.

Eurodac-järjestelmä on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan valtion määrittelemisessä. Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti Eurodac-järjestelmän kehittämiseen myös laajemmin palvelemaan paremmin EU:n kokonaisvaltaisen maahanmuuttopolitiikan tarpeita, mukaan lukien laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjunta. Eurodacin mahdollinen kehittäminen laittoman maahanmuuton torjunnan näkökulmasta ei kuitenkaan saa hidastaa tai vaikeuttaa jäsenvaltioiden maahanmuuttoviranomaisten työtä vastuunmäärittämisessä.

Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa Eurodacista saatava hyöty olisi merkittävä, mikäli järjestelmän tietoja kyettäisiin hyödyntämään kattavammin selvitetäessä laittomien maahantulijoiden tai laittomasti maassa oleskelevien reittejä ja toimintaa jäsenvaltioiden alueella.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU:n tietojärjestelmien kehittämistarpeita arvioidaan tasapainoisesti ja kattavasti, ottaen huomioon väärinkäytösten ehkäisyn ohella myös muut mahdolliset näkökohdat ja kehittämistarpeet. Ohjaavina periaatteina tulee olla suhteellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kehittämistyön tulee ylläpitää ja vahvistaa yksityisyyden suojan ja vapaan liikkuvuuden periaatteiden toteutumista.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että etsitään kokonaisvaltainen ratkaisu eri tietojärjestelmien hallinnoimiseksi ja kehittämiseksi. Unionin puitteissa on jo käytössä useita tietojärjestelmiä (SIS ja Eurodac), sekä kehitteillä olevia järjestelmiä (SIS II, VIS, Exit-Entry), joiden hallinnointia ja kehittämistä tulisi uudelleen järjestellä. Valtioneuvosto pitää tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona antaa tietojärjestelmien ja käytettävän tietoliikenneverkon hallinnointi ja kehittäminen erillisen tietohallintoviraston tehtäväksi.